

GAZETA LWOWSKA.

W Poniedziałek

N^{ro.} 63.

31. Maja 1824.

Wiadomości krajowe.

Uwiedomienie

C. K. Rządu krajowego.

Najjaśniejszy Pan najwyższą uchwałą z dnia 8. Grudnia 1823 raczył stosownie do przepisów najwyższego uniwersału z dnia 8. Grudnia 1820 nadać Józefie Gloos, owdowiałej oficjalistce rachunkowej, w Wiedniu przy ulicy Jańskiej pod Nrm. 975 mieszkającej, dwuletni przywilej na wynalazek »robienie surrogatu kawy z produktów krajowych w stanie płynnym, pod nazwiskiem kawy niemieckiej«, który surrogat z śmietanką i cukrem do prawdziwej kawy jest podobny, ale od tężydaleko tańszy. Przeciw wykonywaniu przywileju tego nie zachodzi żadna przeszkoda ze względów zdrowia.

Najjaśniejszy Pan najwyższą uchwałą z dnia 2. Stycznia r. b. raczył stosownie do przepisów najwyższego uniwersału z dnia 8. Grudnia 1820 nadać Maurycemu Schwars kupcowi w Wiedniu pod Nrm. 1001 mieszkającemu, pięcioletni przywilej na poprawę »z lagru piwnego robienie na każdym dowolnym aparacie wódki, gorzałkę żytnią tak co do tanioci iak i smaku przewyższającej, zaś z tęży znowu przez powtórzoną destylację spiritusu winnego, a z tego ostatniego znowu robienie rosolin, likworu i poncu. Przeciw wykonywaniu niniejszego przywileju, nie zachodzi żadna przeszkoda ze względów zdrowia.

Wiadomości zagraniczne.

Zjednoczone Stany Ameryki północny.

Dowiedniemy się z doniesienia głównego nadzorca poczt północno Amerykańskich, że w Zjednoczonych Stanach wychodzi 598 gazet, z tych 137 w Pensylwanii, 110 w Nowym Yorku a 48 w nowem Państwie Ohio.

Indyanie zamyslił zrobić na białych wielki powszechny związek, mają przeszły 20,000 wojowników, gdy tymczasem po ich rozległych granicach nie znajdzie więcej iak 3000 Amerykańskich plantatorów.

Ameryka Hiszpańska.

W Dodatku do Dziennika Meksykańskiego z d. 27go Stycznia 1824 na stronnicy 544, gdzie umieszczone jest doniesienie o posiedzeniach Meksykańskiego Kongressu, czytamy następujące, w każdym względzie nader ważne wyrazy: »Minister Spraw Zagranicznych (w Meksyku) złożył na Kongressie notę Angielskiej Kommissyi, w której żądała wydania paszportów i ogłasza za nieważne wszelkie stosunki i robione dotąd układy, ponieważ nie może dłużej zostawać w kraju, w którym nie przestrzegają wojskowej karności, nie okazują posłuszeństwa ku władzom, a do nayprzykrzyszego położenia przyprowadzeni Hiszpanie Europejscy żadnego nie doznają bezpieczeństwa.«

Donoszą z Gibraltaru pod d. 19tym Kwietnia: »Korweta Amerykańska Fabiusz, która po 105 dniowej żegludze zawinęła tutaj z Limy przywieść wiadomość o zupełney klęsce zadanej przez Royalistów Peruwiańskiemu wojsku powstańców. Jenerał Kanterak stał z liczną dywizją pod Limą, a jeżeli nie uderzył jeszcze na załogę stolicy złożoną z 2000 ludzi, czynił to z tęży tylko przyczyny, ponieważ oczekiwał przybycia kilku wojennych okrętów z półwyspu, które złączywszy się z korwetą o 18tu dziesiątach uzbroioną przez Wice-Króla la Serny zniszczą wszelką powstańców nadzieję do ucieczki. Słychać, że ta korweta opanowała statek powstańców wartujący przeszło 6 millionów realów.

Hiszpania.

Naynowsze Gazety Paryżkie z d. 12. b. m. udzieliąc wiadomości o wydaney Amnestyi*) przez Jego Katolicką Mość w Aran-juez z d. 1. Maja, zawierają oraz następują-

*) Wyjętymi z amnestyi są:

Naczelnicy wojskowego powstania na wyspie Leon, Członkowie Stanów (Cortes) głoszący w Sewilli na złożenie Króla z Tronu; Naczelnicy powstania wojskowego w różnych częściach Hiszpanii, w Madrycie i t. p.; Zabójcy Winieczy; Sędziowie Elia i sprawcy mordów w więzieniach Granady.

cy okres, wyroku Królewskiego, który wspomnianą amnestią ogłasza:

»Hiszpanie! Idźcie za przykładem Waszego Króla, przebaczącego obłądy, niewdzięczność i obrzęę, bez wszelkich innych wyjątków, oprócz tych, których wymaga dobro publiczne i bezpieczeństwo Państwa. Pokonaliście rewolucyją i nierząd rewolucyyny; pozostaie stoli niemniej straszne zło do pokonania, mianowicie, niezgoda. Waszą nienawiść i osobistą niechęć poświęćcie dobroczynny zgodzie i wewnętrznemu pokoiowi. Nie zapominajcie, że wewnątrzna niezgoda i rozterki najszkodliwsze państwa na ziemi w przepaść pogrążyły. Bez pokoiu, i zupełnego poddania się ustawom, niepodobna, aby Rząd, spoczywać mógł na trwałych i nieporuszonych posadach, i by wyczerpane źródła publiczney pomysłności na nowo mogły być ożywione. Nadewszystko nie podobna, przywrócić zaufania, tey matki przemysłu i bogactwa, iedynych podpór kredytu, który rozmaitcie mnoży źródła Państwa. Bez owege zaufania, kapitały wasze i ludzie wyszliby dla wzbogacenia cudzych krajów, a ziemię tę, którą cnoty waszych przodków na ziemi klasycznej sławy i wierności zamienily, zostawiliby pustą i nieuprawną. Starajcie się, aby zupełne przywrócenie porządku na półwyspie zostało wstępem pojednania was z waszemi rozdwojonymi braćmi w Ameryce.«

Potomkowie wielkich mężów, którzy nasze świetne założyli Państwo, one do wysokiey potęgi wnieśli i imię Hiszpańskie we wszystkich częściach świata sławnem uczynili; niezostawiając dzieciom swoim w spuściznie: rozdwojona oyozyznę, i imię hańbą okryte! Użycie wrodzonęy wam dzielności do wyrwania Hiszpanii z niemocy, w której pogrążona przez opiekunów godne zdarzenia. Siła rządu strzedź was będzie i na przyszłość od zamachów rewolucyynnych i zaburzeń, a miecz sprawiedliwości bez ochrony dosięgnie tych, którzyby przeszły nieład pomiędzy nami wznowić chcieli. Lecz oddalajcie od siebie nienawistne namiećności i zdradzieckie porady, tych, którzy może mają swe widoki, w rozdwojeniu was, aby przeto was w przepaść potrzęcili i przeszkodzili podać rękę waszym w Ameryce braćmi, co tak, jak wystali się ofiarą rewolucyynnego nierządu, domy niedoświadczonych i źle myślących demagogów. Jeżeli Król wasz w pierwszych latach swego panowania przez niedocieczone wyroki buskiej opatrności przetrwać musiał tyle dni goręczą zaprawnych, to połączcie się z nim, aby przyszłe tylko pomysłności i szczęściu,

szlachetnemu zamiarowi pielęgnowania sztuk pokoju poświęcone byty, by powrócily Hiszpanii własowię iey sławę, koronie Moiey świetność, religii iey łagodne panowanie, a Moim strapionym i zmordowanym ludom pokój i obfitość dostatków, których godnymi czyni ich odznaczająca się wierność i bohaterska stałość.«

Wielka Brytania i Irlandyia.

— Z Londynu d. 8. Maia. —

Dnia onegdajszego oświadczył P. Canning w Izbie Niższej, że Rząd Francuzki udzielił dokładney wiadomości o swoich wojennych okrętach w Rio, których dwatylkobyło, a z tych jeden miał inż nawet powracać do Europy. Oznajmił, że ko obronie handlu krąży po morzu Brazylijskiem dwa liniowe Angielskie okręty i chociaż nie ma żadnego powodu obawiania się jakich załogów, może iednak zapewnić Izbę, że w każdym miejscu, gdzie tylko jest jaka Europeyska siła zbrojna tam Angielska najsilniejsza. — Obradowano potem nad zarzutem P. Hume, że w Irlandyji jest więcej ewangelickich Kościołów niżeli potrzeba i odrzucono go 152 głosami przeciw 79.

Goniec Londyński z d. 5to Maia umieścił następnicy artykuł: »Niektórzy z naszych kolegów z każdej najmniejszey wiadomości odebraney ze stałego ładu wnoszą o wojennych zamysłach. Przestawszy pisać o zmysłoney flocie Francuzkiej stojącej na morzu koło Rio-de-Janeiro, wspominają znowu o uzbrojeniach na rzecę Tajo i o przygotowaniach czynionych do wyprawy na morze Atlantyckie.« — »Rossyjska eskadra złożona ze czterech liniowych okrętów i ze trzech fragat ma iść na morze. Przeznaczenie iey nieświadome.« — »W gabinetach Europeyskich spannie teraz wielka czynność.« — »Gabinety Francuzki i Rossyjski niestannie posyłają sobie noty, nie ma dnia takiego, ażeby niewyprawiono gońca z Paryża do Petersburga, lub ze stolicy tej do Paryża.« — »Francuzki« mówi znowu inny polityk, ważny przybrawszy minę »Francyją mamy w podejrzeniu, że tajemnie łączy się z Portugalią do odzyskania Brazylii.« — Są to wymyślone niebezpieczeństwa. — Oświadczamy z pewnością, że nigdy ieszcze tak ścisły pokój nie panował w Europie isk teraz, i że nie ma ani podobieństwa, by kiedyś był przerywany — Wszystkie wątpliwości otwarcie i wyraźnie rozwiązał Rząd nasz, słowa P. Canninga od- dychały zawsze stałością, a zasady, które mi po-

wodnie się Anglii najmniejszej nie maig w sobie dwuznaczności, oddalają wszelki powód do zamieszek w prawdziwym znaczeniu tego wyrazu.«

Francya.

Na posiedzeniu Izby Parów d. 6. Maia podał Prezydent Rady Ministeryjalnej przyjęty w Izbie Deputowanych wniosek do prawa względem pomniejszenia wieczystych przerwizy, który odestano do biór, ażebygo przegładnęty i daly o nim zdanie. Potem obradowano znowu nad siedmioletniem odnowieniem Izby. Hrabia Lanjuinais skończył Mowę swoię przeciw wnioskowi przerwizy na ostatniem posiedzeniu. Mówili także za wnioskiem Margrabia d'Arman i Xiążę Narbonne, a przeciw wnioskowi August Hr: Talleyrand i de Segur. Uchwalono drukowanie tych Mów, a dalsze obrady odłożono na dzień następujący. Dnia tego (7go Maia) rozpoczęto posiedzenie sprawdzeniem tytułów wyrokami z d. 23. Grudnia mianowanych Parów, Hrabów: Marcellus i de Breteuil, i oboch przypuszczono do Izby. Gdy potém Biskop Hermepolitański (JX. Frayssinous) i Minister Spraw Wewnętrznych (Hrabia Corbière) mówili za wnioskiem, a Hrabia Boissey d'Anglas przeciw wnioskowi, ukończono obrady; zdawca sprawy, Margrabia Pastoret, powtórzył imieniem Kommissyi dawnięty już uczynione przez siebie przelozenie, poczem wniosek do prawa przyjęty został 117 głosami przeciw 67.

Najpoźniejsze listy donoszą z St. Domingo, że w Lutym posłano sprawującego interesa do Francyi celem naklonienia Francuzkiego Rządu do uznania niepodległości wyspy. Z téj przyczyny mianowano we Francyi Komitet do ułożenia traktatu handlowego, który Francya przełożyć myśli wolnemu Państwu Hayty przed uznaniem jego niepodległości. Wpominionemu Komitetowi przewodniczy Pan Larne.

Włochy.

Wiadomości z Rzymu opiewają, co następuje, pod d. 2. Maia: »Oyciec S. wyzdrowiał już zupełnie; używa znowu przejazdki i poświęca się sprawom Kościoła i Państwa. — Większa część odoziemców, bawiących tu przez zimę, opuściła Rzym. Pomiedzy znakomitszymi byli Następca Tronu Bawarski, który dnia 30go Kwietnia odjechał, Margrabia Badenski i Xiążęta: Montfort i Devonshire. — Cią-

gle przyozdabiają *Piazza del Popolo*, postawiono tam niedawno posąg Neptuna roboty Ceccariniego, Rzymianina. Thorwaldsen ukończył odcisk popiersia Kardynała Consalvi, które ma być postawione w kościele S. Marcelligo, ukończono także odcisk pomnika Piusa VII. przeznaczony dla Watykanu. Mówią, że artysta ten otrzymał zlecenie zrobić pomnik dla zmarłego Xięcia Leuchtenbergskiego, syna Cesarzowey Jozefiny. — Edykt nakazujący pomniejszenie i ograniczenie szynków ebawienne zaczyna mieć skutki, odład wydany został, nie słychać już o krwawych zatargach, ani o ranionych z téj przyczyny. — Oyciec S. poświęca także Swoię pieczołowitość ubogim. Większa część tychże osadzonych w gmachu lazien Dicklecyjana zaprowadzona będzie do szpitalu S. Michała nad Riwą większą, do którego niedawno przyjęte na wychowanie sto ubogich dziecięcy.

Cesarz Rossyjski mianował swojego Posta przy Dworze Sardyńskim, Hrabiego Mocenigo, Postem przy Xiężnie Parmy.

Niemcy.

Xiążę Renss, Henryk LIV., młodszey linii i najstarszy całego rodu, zmarł w Lobenstein d. 7go Maia na skutki nerwowego osłabienia. Urodził się d. 8. Października 1767.

Królestwo Polskie.

— Z Warszawy d. 21. Maia. —

Podług listów kupieckich w portach Zagranicznych cena zboża nie podnosi się, w Amsterdanie żyto nieco zdrożało, osadnicze towary są tanie, cena cukru coraz znacznię spada, a kawy nieco się podniosła. Niektóre listy czynią nadzieię, że przy rozpoczęciu na nowo posiedzeń Parlamentu Angielskiego, będą narady o bilu zbożowym.

Ogłoszonem zostało następujące postanowienie JO. Xięcia Namiestnika, wydane d. 6. s. m. Po rozważeniu przedstawienia Kommissyi Rząd: Przychodów i Skarbu z d. 1. Kwietnia r. b. zgodnie z wnioskiem téżże Kommissyi, postanowiliśmy, iż galary iako i inne tym podobne statki wodne zagraniczne, skoro z ładunkiem, to jest: produktami lub towarami na wewnętrzną konsumpcyę kraju przeznaczonemi, wchodzą tak, iak bryki przy transportach lądowych wolne do wprowadzenia bez wszelkięj opłaty być maig. Zakaz zaś wprowadzenia rzeczonych statków do kraju ściągac się winien jedynie do statków próżno bez ładunków na

sprzedaż lub inną spekulacją wchodzić mogących, wyłączając wszakże od tego galarypróżne w Obwodzie wolnego miasta Krakowa wyrabiane, które podług taryfjy do układu handlowego z Rządem tegoż miasta zawartego dołączoney, za opłatą po Złtp. 4 od sztuki wolne są do wprowadzania.

Dnia 30. z. m. odbyło się zgromadzenie Polityczne Okręgu Konińskiego pod łaską JW. Mikolaja Kroszozynskiego, Assessorami byli W. JX. Szremowicz, Kanonik i Franciszek Janowski, a Sekretarzem Wincenty Morawski, obrany Deputowanym na Sejm JW. Jan Bieliński, Referendarz.

R o s s y i a.

Gazety Petersburgskie umieściły następujący Ukaz N. Pana: »Dnia 5go Kwietnia. — »Przychylił się do prośby Kuratora Edukacyjnego Wydziału Wilńskiego, Rady tajnego, Xiążęcia Czatoryskiego, naymilsiościwiey uwalniamy go od tego obowiązku. Na niego zaś miejsce Kuratora tegoż Wydziału Edukacyjnego rozkazujemy być Członkowi głównego Rządu Szkół, Rady tajnemu Hrabieciu »Lavalle.«

Gazety Berlińskie umieściły następujące wiadomości z Petersburga z d. 6. Maia: »Najnowsze zagraniczne nadeszły do nas Gazety bardzo przesadnie donoszą nam o sposobie myślenia W. Porty względem Sprzymierzonych Mocarstw, a szczególnie względem Rossyi. Zapewniają bowiem: 1) że Rossyjski Posel, P. Mincziaki, zupełnie chybił celu swojego poselstwa i że w Turcyi wzdłuż Dunaju wielkie do wojny czynią przygotowania. Na takie twierdzenie możemy w ten sposób odpowiedzieć: 1) P. Mincziaki dostąpił zupełnie zamiaru swojego poselstwa, co nawet z tęg okoliczności poznać możemy, iż w Marcu otworzył Kancelaryją swoję dla spraw handlowych i wszelkie nieporozumienie zachodzące między Rossyją i Turcyją załagodził zupełnie; 2) nie odebraliśmy tu żadney urzędowey wiadomości, iakoby w twierdzeniach położonych nad Dunajem powiększono załogi Tureckie. Z ubolewaniem widzimy, że nawet nayszanowniejsze Gazety Francuzkie powtarzają te same nieudowodnione doniesienia z Augsburgskich i Norimberskich Gazet i podob-

nie takim nieszczęśliwie z tego wyprowadzają wroźby!«

»Dnia 2go Marca zmarł Biskop Chryzanthos, Superyior klasztoru S. Jerzego, położonego w południowey Tauryi, liczący lat 92 i do samy śmierci mający wszystkie zdrowe zmysły. Prześladowany okrutnie opuścił był dawnię Grecyją i udał się do Anglii, a ztamąd do Azyi. Podróżował po Japonii, Chinach, Korei, Mongolii, Tartaryi, Thybecie, Arabii, Persyi i Bucharyi, w Rossyi dopiero znalazłszy zaszczytny przytułek, obdarzony był względami Cesarza.«

Gazeta giełdy Hamburgskięy donosi, co następuje, pod d. 28. Kwietnia: »Dnia 26. Marca zawinęło do Kronsztadu siedm okrętów; niektóre widziały już zbliżające się, ale dla lodu i przeciwnych wiatrów nie mogły dostać się do portu. Rzeka nasza była dnia wczorayszego napelniona kryhą i dla tego tylko na czółnach można się było przez nią przeprawiać. — Przesztęy nocy zapaliła się na Nowie barka z sianem, po której siedm innych spłonęło.« — Wiadomości z dnia 1go Maia: »Cesarz Jmó mianować raczył Cywilnego Gubernatora Archangela, Radcę Stanu Toszatszewskego, Cywilnym Gubernatorem Taly; rzeczywistego Radcę Stanu Ganskau, Cywilnym Gubernatorem Archangela; Wice-Gubernatora Pensy, Radcę Kollegialnego Tiufajewa, Radcą Stanu i Cywilnym Gubernatorem Permy; Wice-Gubernatora Pattawy, Radcę Kollegialnego Szwetszyna, Radcą Stanu i Cywilnym Gubernatorem Jekaterynosławia; Wice-Gubernatora Orela, Radcę Kollegialnego Chrapowickiego, Wice Gubernatorem Moskwy na miejsce Rady Stanu Bibikowa umieszczonego tymczasowo przy Ministra Skarbu. — Fundusz ku wsparciu inwalidów założony r. 1812 patriotyzmem naszego Rady Stanu Pissaryusza, składał się d. 1. Stycznia r. b. z 5,788,122 rubli papierowych, 1476 rubli srebrnych i ze 445 Cz. Złt.«

S p r o s t o w a n i e.

W przeszłym Nrze. na stron. 274 w przedziałce 1., wierszu 41 miasto: »także karę śmierci«, czytaj: »karę powyższą«; a na stron. 276 w przed: 2 w: 44 miasto: »Dządowea — »Rządowea

J.P. Lipiński wyprawi dnia 5go Czerwca Koncert w Sali Redutowey.